

Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Vår ref.: HL

Sted: Oslo

Dato: 01.11.2024

Høringssvar – Utredning av ferielovens system for opptjening av feriepenger

Hovedorganisasjonen Virke organiserer om lag 25 000 virksomheter, med over 300 000 ansatte i handels- og tjenestenæringen. Handels- og tjenestenæringen spiller en sentral rolle i norsk økonomi og sysselsetter nærmere 70 prosent av alle arbeidstakere i privat sektor.

Virkes innspill kan oppsummeres i følgende hovedpunkter:

- Dagens system for opptjening av feriepenger bør videreføres
- Det er ikke foretatt tilstrekkelige vurderinger om det faktisk er nødvendig å endre ferieloven
- Det er store kostnader knyttet til en omlegging for arbeidsgiver

Virke mener at dagens system for opptjening av feriepenger bør videreføres

Dagens system for opptjening av feriepenger er godt innarbeidet og har bred oppslutning blant både arbeidsgivere og arbeidstakere. Dersom det er nødvendig å gjøre endringer av systemet for å sikre nyansatte etc. rett til fire ukers betalt ferie, mener vi det bør etterstrebtes å imøtekommne dette med en minimumsløsning som ikke behøver å legge om opptjenings- og utbetalingssystemet for de store massene av arbeidstakere.

Virke mener det ikke er foretatt tilstrekkelige vurderinger om det faktisk er nødvendig å endre ferieloven

Utredningen som er sendt på høring, har utelukkende sett på økonomiske modeller knyttet til ulike varianter av samtidighetsferie. Det er ikke gjort vurderinger knyttet til om det faktisk er nødvendig å gjøre så store endringer i dagens system for å etterleve arbeidstidsdirektivet fra EU. Rapporten danner således ikke et godt nok grunnlag for å ta stilling til hvilken modell som er best egnet. Dette må blant annet sees i sammenheng med hvilke deler av ferieloven det faktisk er nødvendig å endre, om noen. Virke etterlyser et bredere kunnskapsgrunnlag før det er mulig å ta stilling til konkrete økonomiske modeller.

Det er store kostnader knyttet til en omlegging

Det er knyttet store finansielle og administrative kostnader til en endring av ferieloven.

Finansielle kostnader

En eventuell overgang til en samtidighetsferie, vil påvirke arbeidsgivernes likviditet. I dagens system blir feriepengene stående hos arbeidsgiver fra de blir opptjent til de blir utbetalte neste år. Dette skaper en fleksibilitet som er spesielt viktig for nyetablerte selskaper. Ettersom det ikke beregnes renter på

opptjente feriepenger, har arbeidsgiver også en rentefordel knyttet til de opptjente feriepengene. Størrelsen på innestående likviditet og rentefordel påvirkes altså av regelverket og tidsforløpet for opptjening og uttak av feriepenger. Som det fremgår i Moums rapport, gjelder dette vesentlige beløp. En eventuell endring til en samtidighetsferie, må derfor hensynta dette.

Administrative kostnader

Omlegging til et nytt system for opptjening og utbetaling av feriepenger vil kreve tilpasninger i lønnssystemer og administrative rutiner, noe som vil medføre ekstra kostnader og arbeid. Modellene som er foreslått reiser blant annet en rekke praktiske spørsmål knyttet til overtid og andre tillegg som i dag inngår i feriepengegrunnlaget.

Virke er opptatt av at man opprettholder et system for ferieavvikling som i størst mulig grad åpner for fleksibelt uttak av ferie. Modeller som forutsetter at all ferie må tjenes opp før den kan tas ut (samtidighetsferie), vil i betydelig grad begrense muligheten for fleksibilitet i planleggingen av ferieavvikling, spesielt i perioder med høy arbeidsbelastning. Dette er ugunstig for både arbeidsgiver og arbeidstaker.

Basert på vår forståelse og utredningen av de økonomiske modellene, mener Virke at endringene som er beskrevet i utredningen, skaper store utfordringer for alle arbeidsgivere, samtidig som hensikten med endringen er å sikre en relativt liten gruppe ansatte rettigheter til fire uker betalt ferie. Det bør være mulig å finne mindre inngrifende tiltak for å etterleve dette kravet.

De faktiske økonomiske og administrative kostnadene for næringslivet må utredes bedre etter at det foreligger juridiske vurderinger om hvorvidt den norske ferieloven er i strid med EUs arbeidslivsdirektiv.

Med vennlig hilsen
Hovedorganisasjonen Virke

Stian Sigurdsen
Direktør Samfunnspåvirkning